

his stories. As the first author in America to really play off this, you can see where the technique has been expanded into much of our modern day horror. There is simply something innately scary about things humans cannot control and do not fully understand, especially when it is clear they actually exist. Mental disorders in characters are so common to Poe that those who have read enough of his works tend automatically not to trust the sanity of any of his characters [1, с. 13].

So, Edgar Allan Poe is an extraordinary writer and that is why he uses different methods in achieving the creative aims. These are such elements as: the first person narration, the timing of events, dramatic atmosphere, extreme description etc.

References:

1. Павлова М. Н. Художественное осмысление науки в творчестве Эдгара По: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.: спец. 10.01.04 «Германские языки» / Павлова Марина Николаевна – Иваново, 2010. – 24 с.

2. Whalen T. Diddling and the Depression: Notes on the Sources of Swindling / T. Whalen. // *Studies in American Fiction*. – 1995. – № 23. – С. 195–201.

М'ягкота І.В.

викладач,

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського*

ЗАПОЗИЧЕННЯ У ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Основою будь-якої національної терміносистеми є питома термінологія, утворена на власному мовному ґрунті. Проте, якою би багатою не була природна мова, при творенні термінів вона «не може обійтися своїми власними ресурсами, тому термінологія багатьох галузей знань різних мов послуговується лексичними та словотворчими засобами високорозвинутих літературних мов» [1, с. 6].

Питання про питому та іншомовну лексику є одним із багатьох у проблематиці наукової термінології і завжди було предметом зацікавлень мовознавців. Проблемі запозичень у різних терміносистемах присвячено дослідження Л. О. Симоненко, С. О. Соколової, М. П. Годованої [2], І. М. Кочан [3], І. Р. Процик [4], О. В. Боровської [5], Т. Панько [6] та ін. Сьогодні мовознавці шукають відповіді на багато питань пов'язаних із запозиченнями, зокрема: має бути вітчизняна термінологія суто українською чи інтернаціональною; яким має бути ступінь інтернаціоналізації; коли є вагомими підстави для запровадження чужих термінів; що робити із масовими запозиченнями у науковій мові та ін.

Незважаючи на значну кількість праць, аналіз запозичень у кожній з ще недосліджених термінологічних галузей є необхідним завданням. Однією з них є терміносистема української фольклористики, чим і зумовлена актуальність теми дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати склад термінології української фольклористики з погляду її походження, зокрема поповнення за рахунок запозичень іншомовних одиниць.

Об'єктом дослідження є термінологія української фольклористики, а предметом – її національні та запозичені терміни.

Українська фольклористика є інтегрованою наукою, яка послідовно виформувалась як окрема галузь української гуманітарної науки. Стрижневу частину термінного складу українська фольклористика сформувала на питомій та греко-латинській основі.

На нашу думку, до факторів, що зумовили генетичну неоднорідність лексичного складу термінології української фольклористики належить: вплив мов у певні періоди розвитку, народна мова, ступінь розвиненості наукового стилю, культурні зв'язки та взаємодія з фольклорами інших народів, утиски української мови та ін.

Серед однослівних термінів української фольклористики за мовою походження розрізняємо:

- 1) власне українські номінації;
- 2) іншомовні запозичення;
- 3) термінологічні одиниці змішаного типу або гібриди.

До власне українських понять відносимо терміни, що увійшли до складу терміносистеми української фольклористики в різні періоди її становлення та створені на основі власне українських лексем або за допомогою дуже давніх запозичень з інших мов, які корінням сягають

індоєвропейської та спільнослов'янської доби і сприймаються сьогодні як питомі українські слова. Наприклад: *голосіння, баюни, ладкання, гаївки, заклички, веснянки, забавлянки, ворожіння, байки, обжинки, вечорниці, бувальщини* та ін.

Іншомовні запозичення у складі української фольклористики це запозичення із грецької, латинської, французької, італійської, польської, англійської, португальської мов.

За походженням грецизми кількісно переважають латинську за походженням лексику.

Із грецької мови запозичені такі терміни фольклористики як: *міф* (μῦθος – слово, переказ) (СІС, Мельничук, 1977, с. 442); *магія* (μαγεία – ворожба) (СІС, Морозов, 2006, с. 332); *афоризми* (αφορισμός – визначення, вислів) (СІС, Морозов, 2006, с. 66); *езотеричність* (ἑσωτερικός – внутрішній) (СІС, Морозов, 2006, с. 187) тощо.

Серед однослівних латинських лексем зазначаємо такі як: *ритуал* (ritualis) (СІС, Морозов, 2006, с. 504); *легенда* (legenda – те, що має бути прочитане) (СІС, Морозов, 2006, с. 318); *ініціація* (initiatio – чинити таїнство) (СІС, Морозов, 2006, с. 228) та ін.

Через великий кількісний склад греко-латинських запозичень можемо робити висновок, що ці дві мови стали базовими для формування терміносистеми української фольклористики.

Фіксуємо і запозичення з французької мови, наприклад: *каламбур* (calembour – гра слів) (СІС, Морозов, 2006, с. 244); *романс* (romance, від roman – романський) (СІС, Мельничук, 1977, с. 593); *балада* (ballade, з прованс. balada, від balar – танцювати) (СІС, Морозов, 2006, с. 70).

Стрижневий термін досліджуваної термінології *фольклор* та похідні від нього *фольклоризм, фольклоризація* англійського походження (folk-lore – народне знання, народна мудрість) (СІС, Пустовіт, 2000, с. 950).

Як зазначає дослідник В. Дейнека, великого значення у сучасній теорії запозичень набуває класифікація, що ґрунтується на характері матеріалу, що запозичується. Йдеться про два види запозичень: оригінальні запозичення та калькування. Оригінальні запозичення характерні тим, що слово переноситься з однієї мови в іншу в тій самій звуковій чи графічній формі, в якій воно існує на момент запозичення, і втому самому значенні, в якому воно існує в іншій мові. При калькуванні

запозичується тільки значення чи семантична структура іншомовної лексичної одиниці [7, с. 34].

Серед оригінального типу лексичних запозичень фіксуємо терміни, які приймають точне значення слова тієї мови, з якого воно запозичене, але при цьому зазнають змін афіксів, відкидання, додавання або зміну закінчень: *animal* (лат.) – *аніمالізм* (художнє зображення явищ природи з людськими властивостями); *ritualis* (лат.) – *ритуал*; *variantis, varians* (лат.) – *варіант* (змінність, рухливість тексту фольклорного твору в процесі усного побутування при збереженні його основного змісту) та ін.

Запозичення термінів з однієї мови в іншу, залежно від характеру процесу, відбувається безпосереднім (прямим) і опосередкованим шляхом. Прямі запозичення безпосередньо переходять із мови-продуцента до мови-реципієнта. Наприклад, вище згаданий термін *фольклор* (англ. *folk-lore*) (СІС, Пустовіт, 2000, с. 950).

До опосередкованих запозичень належать лексеми, які увійшли до термінології української фольклористики з мови-джерела через посередництво третьої мови (мови-посередника). Наприклад за посередництвом французької з грецької увійшов термін: *анекдот* (франц. *anecdote*, від грец. *ἀνέκδοτος*) (СІС, Морозов, 2006, с. 39); за посередництвом французької з латинської увійшов термін: *жанр* (франц. *genre*, від лат. *genus*) (СІС, Пустовіт, 2000, с. 441).

За посередництвом французької та італійської з латині увійшла в українську мову лексема *імпровізованість* (франц. *improvisation*, італ. *Improvvisazione*, від лат. *improvisus* – непередбачений, раптовий) (СІС, Мельничук, 1977, с. 277) тощо.

На основі описаного матеріалу робимо висновок, що запозичення іншомовних одиниць є закономірним явищем, яке не має істотних обмежень чи заборон, важливий засіб поповнення термінології української фольклористики.

Список умовних скорочень лексикографічних джерел:

1. СІС, Мельничук, 1977 – Словник іншомовних слів [Електронний ресурс] / [за ред. О. С. Мельничука]. – К., 1977. – Доступно із: http://supermodern.narod.ru/slovnyk_meln/index.html

2. СІС, Морозов, 2006 – Словник іншомовних слів / Уклад.: С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. – К.: Наук. думка, 2006. – 680 с.

3. СІС, Пустовіт, 2000 – Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / Уклад. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000. – 1018 с.

Список використаних джерел:

1. Симоненко Л. О. Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку / Л. О. Симоненко // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. IV. – С. 3–8.

2. Симоненко Л. О. Національні та інтернаціональні елементи в сучасних терміносистемах / Л. О. Симоненко, С. О. Соколова, М. П. Годована. – К.: Наук. думка, 1993. – 237 с.

3. Кочан І. М. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами в сучасній українській мові / І. М. Кочан. – Л., 2004. – 518 с.

4. Процик І. Р. Запозичення та освоєння чужомовної лексики в українській фізичній термінології на зламі ХІХ–ХХ століть / І. Р. Процик // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. праць. – 2003. – Вип. V. – С. 167–169.

5. Боровська О. В. Співвідношення національних та інтернаціональних термінів в українській галузі фізичної культури та спорту: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / О. В. Боровська. – К., 2004. – 17 с.

6. Панько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів: Світ, 1994. – 214 с.

7. Дейнека В. М. Іншомовна основа термінології митної справи: способи термінотворення / В. М. Дейнека // Вісник СумДУ. – № 11(95). – 2006. – Том. 2. – С. 34–38.

Юр С.І.

студентка,

Ужгородський національний університет

АНТИПРИСЛІВ'Я В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

У сучасній мовленнєвій практиці набули поширення антиприслів'я. Термін «антиприслів'я» в лінгвістиці відносно новий і є калькою німецького *Antisprichwort*, що належить В. Мідеру, одному з відомих